

व्यसनाला मुठमाती देऊया आणि यशाला काबीज करूया

आजकाल शालेय व महाविद्यालयीन विद्यार्थी यशाचे व्यसन करायचे सोडून विनाशाच्या व्यसनाच्या मागे धावत पळत सुटले आहेत. आणि दारू, गांजा, तंबाखू व सिगारेट यांचे व्यसन करून स्वतःचे जीवन बरबाद करून अधोगतीला नेत आहेत. त्यांना नशाबाज व अमली पदार्थांचे व्यसन केल्याशिवाय जीवाला जराही चैन व आराम पडत नाही. आपण पाहतोय की, काही महाभाग एवढे व्यसनाधीन झालेले दिसतात की, त्यांना वेळेवर जर दारू, गुटखा, तंबाखू किंवा गांजा मिळाला नाही तर त्यांचा दिमाख व मनस्थिती व्यवस्थित काम करत नाही. ते कोणालाही न बोलता मनोरुग्णासारखे एकांतात गप्पार बसून राहतात. नशाबाज व्यसन वेळेवर नाही सेवन केले तर त्यांच्या अंगाला थरथरी सुटते. एकदा व्यसनाच्या विखारी विळख्यात अडकलेली माणसे त्या विखारी विळख्यातून लवकर सुटतील याची शाश्वती कोणीही देऊ शकत नाही. आणि व्यसनमुक्त होण्याचे ओरिजनल औषध अजून तरी बाजारात उपलब्ध झाले नाही. आपण बारकाईने निरीक्षण केल्यावर आपल्याला असे दिसून येईल की, आजकाल मिसरुड न फुटलेले तिसरी व चौथीचे विद्यार्थी सुद्धा वाईट व्यसन करण्यात आघाडीवर आहेत. ते यशाचे म्हणजेच शालेय व शैक्षणिक अभ्यासाचे व्यसन करायचे सोडून अमली पदार्थांचे, जे की शरीराला हानिकारक आहेत, अशा नशाबाज व वाईट व्यसनाच्या आहारी जात आहेत. वर्गात बसून सुपारी, गुटखा, तंबाखू व गांजा यांचे व्यसन करत आहेत. आणि वर्गातील भिंती, कोपरे व फरशी यांच्यावर पिचकान्या मारून वर्ग खोली रंगवून टाकत आहेत. म्हणजे आजकालचे विद्यार्थी चांगल्या व्यसनाच्या आहारी जायचे सोडून वाईट व्यसनाच्या आहारी लवकर जात आहेत. शाळेतील वर्ग खोल्यांमध्ये जाऊन भिंतीचे जर बारकाईने निरीक्षण केले तर आपल्याला असे दिसून येईल की, शाळेतील विद्यार्थी सुपारी खाऊन भिंतीवर थुंकत आहेत आणि वर्गाच्या भिंती लाल भडक करत आहेत. त्यामुळे सर्व भिंती रंगून गेलेल्या आपल्याला पाहायला मिळतील. असे व्यसनाधीन व नशाबाज विद्यार्थी प्रत्येक शाळेत व महाविद्यालयात आपल्याला पाहायला मिळतील. यांना वेळेवर व्यसन केल्याशिवाय मनाला शांती व समाधान मिळत नाही. ही आत्ताची पिढी व्यसनाच्या एवढी आहारी गेली आहे की, त्यांना व्यसनमुळे आपल्या शरीरावर किती हानी होते, याचे जरासे ही भान आत्ताच्या युवा पिढीला राहिले नाही. ते व्यसनाच्या आहारी जाऊन स्वतःचे भवितव्य धोक्यात घालत आहेत. अशा वाईट व नशाबाज व्यसनाने माणसाचे आरोग्य खराब होत असते, तसेच माणसाला वेगवेगळे आजार जडतात. माणूस दीर्घायुष्य जगायचे सोडून अल्पायुष्य जगतो. याचा परिणाम असा होतो की, वेळेवर लग्न न होणे, लग्नासाठी चांगले स्थळ न मिळणे आणि समाजात, गावात व पाहुण्यांच्या नजरेत आपली प्रतिष्ठा कमी होणे हे परिणाम आपल्याला भोगावे लागतात. म्हणून माणसाला जीवनात आरोग्याला धोका पोहोचणारे आणि माणसातून उडवणारे व्यसन न करता माणसाला सन्मानाने व स्वाभिमानाने माणसात बसवणारे यशाचे मंगलमय व्यसन असावे. तरच आपल्याला जीवनात किंमत आहे. नाहीतर व्यसनी माणसाला समाजात काय अस्तित्व आहे? हे आपण पाहतोय. व्यसनी माणसाच्या घरात कधीच सुख, समाधान, बरकरत व शांती पाहायला मिळत नसते. त्यांच्या घरात नेहमी भांडण तंटे होतात, खाण्यापिण्याची आबाळ होते. त्या घराकडे माणूस तुच्छतेने बघतो. त्यासाठी माणसाने स्वतःच्या जीवनाचे व स्वतःच्या घराबाळाचे वाटोळे करणारे व्यसन न करता जीवनाचे भले व कल्याण करणारे चांगले व्यसन करावे, चांगले छंद जोपासावे, अभ्यासाचे व्यसन आत्मसात करावे आणि आपल्या जीवनाला घडवावे. पण मित्रहो माणसाला चांगले व्यसन लवकर न जडता वाईट व्यसनाच्या आहारी विद्यार्थी लवकर जात असतात. आणि स्वतःला विनाशाच्या खाईत लोटत असतात. माणसाला चांगले व्यसन असावे, जेणेकरून ते व्यसन केल्यावर माणसाच्या जीवनाचा कायापालट होईल. आणि तो यशोशिकरावर लीलया व सहजपणे पोहोचेल. विद्यार्थ्यांच्या जीवनातील काळोख दूर होऊन माणसाचे जीवन सुखी व आनंदी होईल. माणसाला व्यसन वाचनाचे असावे, डॉक्टर किंवा अभियंता होण्याचे असावे, वकील किंवा प्राध्यापक होण्याचे असावे, मोठा अधिकारी किंवा कलेक्टर होण्याचे असावे, मोठा लेखक किंवा वक्ता होण्याचे असावे, सामाजिक कार्यकर्ता किंवा समाजसेवक होण्याचे असावे. जेणेकरून आपल्या जीवनात सुखाचा व आनंदाचा पाऊस कायम बरसत राहील. पण आजकाल मुलांना चांगले व्यसन नको वाटत आहे. आणि वाईट व्यसनाच्या विखारी विळख्यात विद्यार्थी लवकर ओढले जात आहेत. ज्या वयात विद्यार्थ्यांनी खूप खूप अभ्यास व चिंतन करून यशाला काबीज करायला पाहिजे. स्पर्धा परीक्षेच्या मैदानात उतरून स्पर्धा परीक्षेची तयारी केली पाहिजे. पण विद्यार्थी या क्षेत्रात भरपूर वाचन व अभ्यास न करता कॉपीच्या व प्रेसच्या जीवावर पास होत आहेत आणि सुरक्षित बेकारांचे लेबल लावून व विकतकी डिग्री घेऊन मिरवत आहेत. असेच म्हणावे लागेल. मित्रहो मग तुम्हीच सांगा, हे कॉपी बहादुर विद्यार्थी भविष्यात खरंच घडतील का हो? यांचे भविष्य खरंच तेजस्वी तात्याप्रमाणे उज्ज्वल असेल का हो? असले व्यसनी, टवाळखोर,आवारा व मवाली विद्यार्थी आपल्या देशाचे आधारस्तंभ होतील का हो? या प्रश्नाचे उत्तर नाही असेच येणार आहे. डॉ. एपीजे अब्दुल कलाम म्हणायचे या देशाची खरी ताकद ही आजची युवा पिढी आहे. या देशातील युवकच उद्याच्या देशाचे निर्माते आहेत. या देशातील तरुण युवक वेगळे सक्षम व प्रबळ असतील तेव्हा देश मजबूत व भक्कम असेल. हा देश जर आपल्याला मजबूत व भक्कम करायचा असेल तर आपल्याला वाईट व्यसनाचा त्याग करावा लागेल. दारू, गांजा, तंबाखू व सिगारेट या विखारी व्यसनाला मूठमाती घावी लागेल. आपल्या शरीराला हानिकारक असणाऱ्या व्यसनापासून चार हात लांब राहावे लागेल. व्यसनाच्या विखारी विळख्यात अडकून स्वतःचा विनाश करून घेण्यापेक्षा आपले भवितव्य उज्ज्वल करणारे आणि आपल्या जीवनाचे सोने करणारे पुस्तक रुपी स्वच्छ व निर्मळ व्यसन म्हणजेच ज्या व्यसनातून समाजाला व देशाला काहीतरी लाभ होईल, असे यशाचे व्यसन करून स्वतःचा, समाजाचा, गावाचा आणि देशाचा विकास साधावा...अमंगळ, दूषित, कलुषित आणि विखारी व्यसनांना कायमचे मातीत गाडूया आणि डॉक्टर, कलेक्टर, अभियंता, इंजिनीयर, प्राध्यापक, वकील, लेखक, कवी, तहसीलदार, निस्वार्थ राजकारणी होण्यासाठी खूप खूप अभ्यास करूया...या पदांना काबीज करण्यासाठी जीवाचे रान करावे... अहोरात्र मेहनत व चिंतन करून या व्यसनाचे यशात रुपांतर करून यशाला काबीज करावे आणि हे यशाचे व्यसन जीवनभर जोपासावे... आपल्याला एखाद्या विशिष्ट यशाला साध्य करण्यासाठी अहोरात्र परिश्रम व कष्ट करून यशाला गवसणी घालावी... वाईट व जीवघेण्या व्यसनांचा त्याग करून यशाचे व्यसन बाळगून यशाचा पाठलाग करावा आणि यशाला खेचून आणावे म्हणजे एक दिवस तुमचे नाव नक्कीच इतिहासात सुवर्ण अक्षरांनी लिहिले जाईल, असे मला मनोमन वाटते...आणि जर वाईट व्यसनाच्या विखारी विळख्यात अडकलात तर तरुणपणातच म्हातारे होऊन एक दिवस कायमचे मरून जाणार एवढे मात्र नक्की...

-बुधभूषण चंद्रकांत कांबळे
खंडाळी,ता.अहमदपूर जिल्हा लातूर
मो.7498715661

साथ कृषीकुलची ; यशोगाथा बळिराजाची !

फळबाग लागवड केल्याने उत्पन्न वाढले; आर्थिक स्तर उंचवल्याने शेतकरी सुखावले

पारंपरिक पीक पद्धती बदलून फळबागांची लागवड केल्याने शेतकऱ्यांच्या जीवनमानात आणि कौटुंबिक आर्थिक परिस्थितीत मोठा आमूलाग्र बदल घडून येत असल्याचे पाहायला मिळत आहे. जलनायक मयंक गांधी यांनी स्थापित केलेल्या ग्लोबल विकास ट्रस्ट आणि कृषिकुल मुळे हे बदल घडवण्याची किमया साकार होऊ शकली. ज्यामध्ये एचडीएफसी बँकेचे सुद्धा खूप मोठे योगदान आहे. बीड जिल्ह्यातील शेतकऱ्यांचे उत्पन्न 30 हजारांहून वाढून 03 लाखांपर्यंत म्हणजेच दहा पटींनी उंचावले आहे. हे सकारात्मक बदल घडून आल्याने शेतकरी प्रचंड समाधानी झाले आहेत. येथील शेती ही कायम संकटाच्या गर्तेत असते. कधी येथे पाण्याचा दुष्काळ असतो तर कधी येथे शेतकऱ्यांना जास्त पावसामुळे नुकसान झेलावे लागते. याला पर्याय जर काही

असेल तर आधुनिक तंत्रज्ञानावर आधारित शेती आणि शेतकऱ्यांना योग्य मार्गदर्शन वेळेवर मिळणे गरजेचे आहे. शेतकऱ्यांची ही गरज ग्लोबल विकास ट्रस्ट संस्थेच्या माध्यमातून पूर्ण होत असल्याने शेतकरी समाधानी आहेत. शेततीतील उत्पादन वाढल्याने त्यांचे आर्थिक, कौटुंबिक आणि सामाजिक जीवनमान निश्चित उंचावले आहे. जलनायक मयंक गांधी यांच्या मार्गदर्शनाखाली सुरू असलेली ग्लोबल विकास ट्रस्ट ही संस्था शेतकऱ्यांना फळपीक लागवड करण्याच्या संदर्भात मोफत प्रशिक्षण देते. सिरसाळा येथे उभारण्यात आलेल्या कृषीकुलच्या घडून आल्याने शेतकरी प्रचंड समाधानी झाले आहेत. येथील शेतती ही कायम संकटाच्या गर्तेत असते. कधी येथे पाण्याचा दुष्काळ असतो तर कधी येथे शेतकऱ्यांना जास्त पावसामुळे नुकसान झेलावे लागते. याला पर्याय जर काही

पिकांची योग्य पद्धतीने काळजी कशी घ्यावी? त्याचबरोबर पिकांची काढणी करून त्याला योग्य पद्धतीने भाव कसा मिळेल? या दृष्टीने शेतकऱ्यांना बाजाराची योग्य माहिती देऊन त्याचे उत्पादन विक्री होईपर्यंत कृषिकुलच्या वतीने शेतकऱ्यांना मार्गदर्शन केले जाते. यामुळे नक्कीच फळपिकांचे दर्जदार उत्पादन मिळून शेतकऱ्यांना योग्य पद्धतीचा भाव मिळतो. शेतकऱ्यांना योग्य आणि दिशादर्शक मार्गदर्शन मिळाल्याने त्यांच्यातील शाश्वत शेतती करण्याची नवी उमेद जागृत होऊ शकली आहे. बीड जिल्ह्यातील शेतकरी ऊस, कापूस, सोयाबीन आदि पारंपरिक पिकांवर पूर्वी अवलंबून असायचे, ज्यामधून त्यांना जेमतेम आर्थिक उत्पन्न मिळत असे. मात्र आता ग्लोबल विकास ट्रस्ट आणि कृषिकुलच्या माध्यमातून योग्य मार्गदर्शन आणि सल्ला मिळाल्याने

फळपिकांकडे शेतकऱ्यांचा कल वाढू लागला आहे. आंबा, केळी, सीताफळ, डाळिंब इत्यादी पिकांची लागवड केल्याने शेतकऱ्यांच्या उत्पन्नात मोठी वाढ झाल्याचे दिसून येते. पारंपरिक शेततीत बदल करून फळबागांकडे शेतकऱ्यांचा कल वाढल्याने परिवर्तनाची फार मोठी नांदी दिसून येते. बीड जिल्ह्यातील केज तालुक्यात असलेल्या सादोळा येथील शेतकरी राहुल अरुण इंगळे आणि काशीनाथ नवनाथ इंगळे या शेतकऱ्यांची यशोगाथा अशीच आहे. हे शेतकरी ग्लोबल विकास ट्रस्टच्या संपर्कात आले. त्यांना जलनायक मयंक गांधी करीत असलेल्या कामाची संपूर्ण माहिती मिळाली. या माहितीने प्रेरित होऊन त्यांनी फळबाग लागवड करण्याचा निश्चय केला. सिरसाळा येथील कृषीकुल मध्ये त्यांना केळी

लागवड तंत्राचे शास्त्रशुद्ध प्रशिक्षण देण्यात आले. ज्यामध्ये माती परीक्षण, लागवड, पाणी पद्धती, रोपांची सॅडिंग पद्धतीने वाढ येथपासून ते काढणीपर्यंत त्यांना सर्व बाबी शिकवण्यात आल्या. पूर्वी ते सोयाबीन किंवा हरभरा या पिकांवर अवलंबून असायचे, मात्र पीक पद्धतीत बदल केल्यामुळे त्यांचे 20 हजारावरील उत्पन्न वाढून जवळपास 4 लाख 65 हजारांपर्यंत वाढले. विशेषतः कायम आर्थिक विवंचनेत असलेल्या इंगळे कुटुंबाची कौटुंबिक आणि आर्थिक स्थिती भक्कम झाली. मिळालेल्या पैशातून ते आता मुलांना दर्जेदार शिक्षण देऊ शकत आहेत, बँकांचे घेतलेल्या कर्जाची वेळेत परतफेड करू शकत असल्याने ते आज प्रचंड समाधानी झाले आहे. जलनायक मयंक गांधी यांनी उभारलेल्या कृषिकुल मुळे आज आमच्या जीवनात आमूलाग्र बदल झाला असल्याचेही ते सांगतात.

➡ यशोगाथा -1

ग्लोबल विकास ट्रस्ट सोबत जोडलेला अनुभव व सहकार्य - माझे नाव राहुल अरुण इंगळे असून, मी केज तालुक्यातील सादोळा या गावाचा रहिवासी आहे. पूर्वी मी पारंपरिक पद्धतीने सोयाबीन हे पीक करत होते. जसे पाहिजे तसे उत्पन्न मिळत नव्हते. नंतर मला ग्लोबल विकास ट्रस्ट या संस्थेची माहिती भेटली. संस्था फळबाग लागवड करण्यास इच्छुक असलेल्या अल्पभूधारक शेतकऱ्यांना मदत करते. नंतर मी ग्लोबल विकास ट्रस्ट या संस्थेकडे केळी लागवडीसाठी अर्ज केला आणि 1600 केळी रोपांची बुकिंग केली. मार्केटमध्ये ज्या रोपाची किंमत अठरा ते वीस रुपये पर्यंत आहे तेच रोप आम्हाला संस्थेकडून आठ रुपये दराने भेटले. केळी रोप भेटल्यानंतर मी त्याची लागवड केली. संस्थेकडून मला वेळोवेळी मार्गदर्शन भेटत होते. संस्थेचे कर्मचारी वारंवार माझ्या केळी प्लॉटला भेट देत होते. ज्यामुळे मला खूप फायदा झाला. तसेच कृषीकुल ट्रेनिंग सेंटर सिरसाळा या ठिकाणी केळी लागवडीपासून ते काढण्यापर्यंत भरपूर गोष्टीत्यांनी शिकवल्या व यामुळे माझ्या ज्ञानात भर पडली. सांगायचं झालं तर ग्लोबल विकास ट्रस्टसोबत जोडून माझा फायदा झाला.

ग्लोबल विकास ट्रस्ट संस्थे मुळे उत्पन्नात वाढ - खरं सांगायचं झालं तर ग्लोबल विकास ट्रस्ट संस्थेमुळे माझे वार्षिक उत्पन्न वाढले आहे. पूर्वी मी पारंपरिक सोयाबीन हे पीक करायचो, यामध्ये सर्व खर्च जाऊन मला 20 ते 25 हजार रुपये प्रति एकर राहायचे. मी ग्लोबल विकास ट्रस्ट या संस्थेकडून कमी दरातील केळी रोप घेतले मी एक एकर मध्ये 1600 केळी रोपांची लागवड केली होती त्या एक एकर मधून मला निव्वळ नफा -465000 रु इतका झाला. यामुळे मी खूप समाधानी आहे.

मिळालेल्या उत्पन्नाचा विनियोग वापर - केळी लागवडीतून मिळालेल्या भरघोस उत्पन्नातून माझ्या मुलांचा शिक्षणाचा खर्च, शिक्षणाचा भविष्याचा खर्च, तसेच दैनंदिन गरजा व बँकेकडून घेतलेले थोड्या कर्जाची आता परतफेड करता येणार आहे. इतर शेतकऱ्यांना संदेश - मी सर्व शेतकऱ्यांना सांगू इच्छितो की माझे वार्षिक उत्पन्न वाढले तसे तुमचे पण नक्की वाढणार आहे. परंतु त्यासाठी पारंपरिक शेतीपेक्षा फळबागेकडे वळणे गरजेचे आहे. सोयाबीन, कापूस, हरभरा, यासारख्या पारंपरिक पिकांमधून पाहिजे तेवढे उत्पन्न भेटत नाही. त्यासाठी शेतकऱ्यांनी फळबाग करणे गरजेचे आहे. फळबाग करत असताना ग्लोबल विकास ट्रस्ट सारख्या संस्थेकडून फळबाग लागवड करा, जेणेकरून योग्य दिशा व योग्य मार्गदर्शन भेटेल आणि त्यामुळे फळबाग लागवड करत असताना तुमचा नक्कीच फायदा होईल.

नाव - राहुल अरुण इंगळे

● गाव - सादोळा, ता-केज, जिल्हा -बीड एकूण क्षेत्र (एकर) - 1.15, पूर्वीचे पिक - सोयाबीन , प्रति एकर उत्पन्न - 30000, आत्ताचे उत्पन्न : 465000

Latitude: 18.42266 Longitude: 76.11495 Elevation: 664 452.5m Area: 3.851 m² Acquired: 18/08/2025 Plot: 1008 C.R.P. Time: 11:08:2025 18:28 Name: Vinit Daga-Homeswe Farmer: H-42980 Owner Name: Ravi Akhate

- दत्तात्रय काळे (9558488686)

Latitude: 18.45005 Longitude: 76.11614 Elevation: 663 382.5m Area: 3.851 m² Acquired: 18/08/2025 Plot: 1008 C.R.P. Time: 11:08:2025 11:16 Name: Vinit Daga-Homeswe Farmer: H-42920 Owner Name: Subhash

आहे तेच रोप मला संस्थेकडून आठ रुपये या दराने भेटले. केळी रोप भेटल्यानंतर मी ते लागवड केली. व संस्थेकडून मला वेळोवेळी मार्गदर्शन भेटत होते. संस्थेचे कर्मचारी वारंवार माझ्या केळी प्लॉटला भेट देत होते. ज्यामुळे मला खूप फायदा झाला. तसेच आम्ही केळी लागवड केलेले सर्व शेतकऱ्यांना निवासी कृषीकुल ट्रेनिंग सेंटर सिरसाळा या ठिकाणी येथील तज्ञ प्रशिक्षक यांनी आम्हाला केळी लागवड बद्दल संपूर्ण मार्गदर्शन केले. तिथे राहण्याची सोय, चहा, नाष्टा, जेवनाची सोय एकदम छान प्रकारे केली होती. सांगायचं झालं तर मराठवाड्यात असे कृषीकुल ट्रेनिंग सेंटर कुठेच नाही. आदरणीय मयंक सरांनी कृषीकुल ट्रेनिंग सेंटर उभे करून शेतकऱ्यांसाठी फार मोठी उपलब्धी निर्माण केली आहे. सांगायचं झालं तर ग्लोबल विकास ट्रस्ट सोबत जोडून माझा फायदाच फायदा झाला.

ग्लोबल विकास ट्रस्ट संस्थेमुळे उत्पन्नात वाढ - खरं सांगायचं झालं तर ग्लोबल विकास ट्रस्ट संस्थेमुळे माझे वार्षिक उत्पन्न वाढले आहे. पूर्वी मी पारंपरिक सोयाबीन, ज्वारी हे पीक करायचो. यामध्ये सर्व खर्च जाऊन मला 22 ते 25 हजार रुपये प्रति एकर राहायचे. मी ग्लोबल विकास ट्रस्ट या संस्थेकडून कमी दरातील केळी रोप घेतले मी दोन एकर मध्ये 3000 केळी रोपांची लागवड केली होती त्या एक एकर मधून मला निव्वळ नफा - 500000 रु इतका झाला. यामुळे मी खूप समाधानी आहे. उत्पन्नामध्ये फार मोठा बदल झाला आहे. पहिल्या उत्पन्नापेक्षा 15 ते 20 पटीने माझे उत्पन्न वाढले आहे.

मिळालेल्या उत्पन्नाचा विनियोग वापर - केळी लागवड करून मला जे उत्पन्न भेटले आहे त्या उत्पन्नाचा योग्य पद्धतीने वापर करत आहे. यामध्ये माझ्या घराचे काम, तसेच माझ्या मुलांचा शिक्षणाचा खर्च. शिक्षणाचा भविष्याचा खर्च, तसेच दैनंदिन गरजा, तसेच मुलीच्या नावावर बँक मध्ये पैसे ठेवणार आहे, जेणेकरून भविष्यात त्याचा वापर योग्य वेळी होईल. इतर शेतकऱ्यांना संदेश - मी मराठवाड्यातील सर्व शेतकऱ्यांना सांगू इच्छितो की सध्याची परिस्थिती पाहिली तर पारंपरिक पिकातून काही उत्पन्न मिळत नाही. आणि लागवडीपासून ते काढणीपर्यंतचा जर खर्च लिहून ठेवला तर आपल्याला लक्षात येईल की आपल्याला सोयाबीन व पारंपरिक पिकांमधून उत्पन्न भेटत नाही. तुम्हा सर्व शेतकऱ्यांना शेतामधून चांगले उत्पन्न घ्यायचे असेल तर फळबाग लागवड करणे गरजेचे आहे. मी ग्लोबल विकास ट्रस्ट अंतर्गत केळी लागवड करून चांगले उत्पन्न कमावले आहे. तुम्ही कोणतीही फळबाग करा परंतु फळबाग करत असताना योग्य दिशा, योग्य मार्गदर्शन, खूप महत्त्वाचे ठरते. त्यासाठी ग्लोबल विकास ट्रस्ट अशा संस्थेकडून फळबाग लागवड करा व तुमचे वार्षिक उत्पन्न वाढवा. ग्लोबल विकास संस्था ही संस्था फक्त फळबागेसाठी रोपे देत नाही तर एकदम कमी किमतीमध्ये रोपे देऊन तुम्हाला मोफत मार्गदर्शन सुद्धा करते. अशा संस्थेमुळे फळबाग लागवड करत असताना तुमचा नक्कीच फायदा होणार आहे.

● एकूण क्षेत्र (एकर) - 2, पूर्वीचे पिक - सोयाबीन, प्रति एकर उत्पन्न - 25000, आत्ताचे उत्पन्न - 500000

नाव - काशिनाथ नवनाथ इंगळे, गाव - सादोळा, ता -केज, जि- बीड

महाराष्ट्रातील आरक्षण धोरणाची संवेदनशीलता

डॉ. भारत कऱ्हाड

महाराष्ट्र राज्य सामाजिक, सांस्कृतिक आणि राजकीय विविधतेने नटलेले असून इथल्या समाजरचनेत अनेक जाती-जमाती, परंपरा आणि गट एकत्र राहतात. या विविधतेत शतकानुशतके अन्याय सहन करणाऱ्या घटकांना न्याय देण्यासाठी आरक्षण हे साधन म्हणून वापरले गेले. त्यामुळे आरक्षण हे केवळ शैक्षणिक वा रोजगारातील सवलत नसून ते सामाजिक न्यायाची कल्पना प्रत्यक्षात आणणारे धोरण आहे. म्हणूनच महाराष्ट्रातील आरक्षणाचा प्रश्न नेहमीच संवेदनशील ठरतो.

आरक्षणाचा ऐतिहासिक पाया पाहिला तर भारतीय समाजात जातीय विषमता मोठ्या प्रमाणात होती. काही जातींना शिक्षण, जमीन आणि संधी उपलब्ध होती तर बहुसंख्य घटक या संधीपासून वंचित होते. संविधान निर्मात्यांनी या विषमतेचा विचार करून अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्गीय, विमुक्त भटक्या जमाती अशा गटांना आरक्षणाची हमी दिली. महाराष्ट्रानेही याच परंपरेनुसार विविध गटांना आरक्षण लागू केले. परंतु लोकसंख्येच्या प्रमाणात हक्क मिळवा अशी अपेक्षा प्रत्येक समाजघटकाची आहे. यामुळे आरक्षण हा नेहमीच संघर्षाचा विषय ठरतो.

महाराष्ट्रातील आरक्षण धोरणावर राजकीय छाप खोलवर आहे. निवडणुकांच्या काळात आरक्षणाचे आश्वासन देऊन मोठ्या समाजघटकांना आकर्षित

करण्याचा प्रयत्न केला जातो. एक गट मागणी करत असताना दुसरा गट आपला हिस्सा कमी होईल या भीतीने विरोध करतो. या ताणतणावामुळे सरकारसमोर संतुलन राखण्याचे मोठे आव्हान उभे राहते. OBC समुदाय याचे उत्तम उदाहरण आहे. सुमारे साडेतीनशे जाती या गटात आहेत, परंतु त्यांना मिळालेल्या निधी आणि संधी मर्यादित आहेत अशी भावना सातत व्यक्त केली जाते. उलट काही इतर गटांना मोठ्या प्रमाणात लाभ मिळाल्याने OBC मध्ये असंतोष वाढतो.

याच पार्श्वभूमीवर मराठा आरक्षणाचा मुद्दा गेल्या दशकात अत्यंत गाजला. ग्रामीण भागातील, विशेषतः शेतकरी वर्गातील आर्थिक संकट आणि शैक्षणिक मागासलेपण यामुळे मराठा समाजाने आरक्षणाची मागणी केली. राज्य सरकारने कायदे करून मराठ्यांना स्वतंत्र आरक्षण देण्याचा प्रयत्न केला. परंतु सर्वोच्च न्यायालयाने 2018 मधील SEBC कायदा रद्द केला आणि 50 टक्क्यांच्या मर्यादेपलीकडे आरक्षण देता येणार नाही असे स्पष्ट केले. त्यामुळे मराठा आरक्षणाचा प्रश्न पुन्हा अनिश्चिततेत अडकला आणि तो अधिकच संवेदनशील झाला.

मराठा समाजाला कुणबी प्रमाणपत्र देऊन OBC आरक्षणाचा लाभ मिळवून देण्याचा प्रयत्न झाला तेव्हा हा वाद आणखी तीव्र झाला. कारण कुणबी जाती आधीपासून OBC अंतर्गत समाविष्ट आहे. जर मराठ्यांना कुणबी प्रमाणपत्र सहजपणे मिळाले तर

OBC चा हिस्सा कमी होईल अशी भीती व्यक्त केली गेली. या विषयावर सरकारने पडताळणीची प्रक्रिया ठेवली असली तरी OBC प्रतिनिधींनी या GR मधील शब्दांवर आक्षेप घेतला आणि हा निर्णय त्यांच्या हक्काला बाधक ठरेल असे सांगितले. हा मुद्दा आता न्यायालयीन प्रक्रियेत आहे आणि अंतिम निर्णय अद्याप बाकी आहे.

आरक्षणाचा प्रश्न न्यायालयात पोहोचला की त्याचे गांभीर्य अधोरेखित होते. सर्वोच्च न्यायालयाने 2021 मध्ये दिलेल्या निर्णयात आरक्षणाची मर्यादा, मागासलेपण सिद्ध करण्याची अट आणि तथ्याधारित अभ्यास यावर भर दिला. केवळ लोकसंख्या मोठी आहे म्हणून आरक्षण देता येणार नाही हे न्यायालयाने स्पष्ट केले. त्यामुळे सरकारला आता प्रत्येक समाजघटकाच्या मागणीचा वैज्ञानिक, सांख्यिक आणि कायदेशीर अभ्यास करूनच पुढे जावे लागते.

आरक्षणातील संवेदनशीलतेची कारणे अनेक आहेत. लोकसंख्या मोठी आणि संसाधने मर्यादित असल्यामुळे प्रत्येकाला आपला वाटा कमी मिळतोय असे वाटते. काही गट ऐतिहासिकदृष्ट्या वंचित आहेत तर काही गट आर्थिकदृष्ट्या सक्षम असूनही आरक्षणाची मागणी करतात. राजकीय हस्तक्षेपामुळे या मागण्यांना अधिक तीव्रता येते. याशिवाय 50 टक्क्यांच्या मर्यादेचे घटनात्मक बंधन सरकारला अडचणीत आणते. त्यामुळे एका गटाला सवलत दिली की दुसरा गट वंचित राहतो आणि संघर्ष वाढतो.

या संवेदनशीलतेतून मार्ग काढण्यासाठी काही उपाय सुचवले जातात. आर्थिक दुर्बल घटकांसाठी वेगळ्या योजना वाढवणे हा एक उपाय आहे. फक्त आरक्षण न देता दर्जेदार शैक्षणिक संस्था, वसतिगृहे, शिष्यवृत्ती योजना वाढवणे आवश्यक आहे. प्रमाणपत्र देण्याच्या प्रक्रियेत कठोर पडताळणी करून बनावट कागदपत्रांचा गैरवापर थांबवणे गरजेचे आहे. सरकारने प्रत्येक निर्णय पारदर्शकतेने घेऊन सर्व गटांचा संवाद घ्यावा आणि विकासाच्या कार्यक्रमात समतोल राखावा.

निष्कर्ष असा की महाराष्ट्रातील आरक्षण धोरण ही केवळ नोकरची वा शिक्षणातील सवलत नसून सामाजिक न्यायाची कल्पना जपणारी रचना आहे. मात्र या रचनेत प्रत्येक गटाची अपेक्षा, ऐतिहासिक पार्श्वभूमी आणि वर्तमान परिस्थिती लक्षात घेणे अनिवार्य आहे. एका गटाला न्याय देताना दुसऱ्याचे नुकसान होणार नाही याची काळजी घेणे हे सरकारसमोरचे सर्वात मोठे आव्हान आहे. आरक्षण धोरण महाराष्ट्रात कायम संवेदनशील राहणार आहे, पण संवाद, संशोधन आणि न्याय वाटपाच्या माध्यमातून या संवेदनशीलतेत संतुलन साधता येईल.

डॉ. भारत कऱ्हाड, प्राचार्य, वराडकर महाविद्यालय दापोली, जिल्हा रत्नागिरी.

शुक्रवार दि. 12 सप्टेंबर 2025

भाजपा तालुका अध्यक्ष राजेश गिते यांचा वाढदिवस सामाजिक बांधिलकी जोपासत साजरा

परळी वैजनाथ (वार्ताहर) भाजपा तालुका अध्यक्ष तथा वैद्यनाथ सहकारी साखर कारखाना गोपीनाथ गड पांगरी संचालक श्री राजेश भाऊ गिते यांच्या वाढदिवसानिमित्त सामाजिक बांधिलकी

जोपासत विविध सामाजिक उपक्रम राबवून साजरा करण्यात आला. राजेश भाऊ गिते मित्र मंडळाच्या वतीने केंद्रीय प्राथमिक शाळा बेलंबा (नेहरु नगर) येथील विद्यार्थ्यांसाठी चर्टई वाटप करण्यात आले.

तसेच विद्यार्थी यांना खाऊ वाटप करण्यात आला. पर्यावरण संतुलणासाठी शाळेच्या प्रांगणात वृक्षारोपण करण्यात आले. कार्यक्रमास गावातील नागरिक, शाळेचे सर्व शिक्षक, विद्यार्थी उपस्थित होते. कार्यक्रम यशस्वी करण्यासाठी राजेश भाऊ गिते मित्र मंडळाचे अध्यक्ष केशव गिते, तुकाराम गिते, ओम गिते, वैजनाथ गिते दत्ता सूळ आणि त्यांचे सर्व सहकारी यांनी परिश्रम घेतले

महाराष्ट्र मेडिकल कौन्सिलच्या तज्ज्ञ अभ्यास समिती मंडळावर सुप्रसिद्ध मानसोपचार तज्ज्ञ डॉ.राजेश इंगोले यांची निवड

» डॉ.राजेश इंगोले यांच्या निवडीचे सर्वस्तरांतून स्वागत

अंबाजोगाई (प्रतिनिधी) महाराष्ट्र मेडिकल कौन्सिलच्या तज्ज्ञ अभ्यास समिती मंडळावर अंबाजोगाईचे सुप्रसिद्ध मानसोपचार तज्ज्ञ डॉ.राजेश इंगोले यांची निवड झाली आहे. डॉ.इंगोले यांच्या निवडीचे सर्वस्तरांतून स्वागत होत आहे.

महाराष्ट्र मेडिकल कौन्सिल अर्थात महाराष्ट्र वैद्यकीय परिषद ही नोंदणीकृत डॉक्टरांसाठीची सरकार नियुक्त समिती आहे. या समितीद्वारे वैद्यकीय क्षेत्रात

कार्यरत असणाऱ्या डॉक्टरांला अधिकृत मान्यता देणे तसेच दवाखाने व वैद्यकीय आस्थापना यांना मान्यता देणे किंवा नाही

देणे याविषयी ही समिती कार्य करते. महाराष्ट्रातील सर्व डॉक्टर व वैद्यकीय आस्थापनांवर महाराष्ट्र शासन या समितीद्वारे नियंत्रण ठेवते. वैद्यकीय उपचार करताना डॉक्टर व रुग्णालयाद्वारे योग्य प्रकारचा उपचार झाला आहे किंवा नाही, यामध्ये कुठे निष्काळजीपणा झाला आहे का? याच्या पडताळणी करिता महाराष्ट्र मेडिकल कौन्सिलची राज्य सरकार द्वारा नियुक्त ही समिती असते. संपूर्ण महाराष्ट्रातून पान 3 वर

संपादक जितेंद्र सिरसाट यांना पितृशोक

बुधवार दि. 10 रोजी रात्री 9 वाजण्याच्या सुमारास वृद्धापकाळाने निधन झाले. निधनासमयी त्यांचे वय 81 वर्ष होते.

बीड तालुक्यातील पिंपळनेर येथील मूळ रहिवासी व सध्या संत नामदेवनगर भागात रहिवासी असलेले सायं. दैनिक वास्तवचे संपादक जितेंद्र सिरसाट यांचे वडील कान्होजी लिंबाजी सिरसाट हे अतिशय मनमिळाऊ

स्वभावाचे होते. त्यांना पिंपळनेर आणि बीड परिसरात 'दादा' पान 3 वर

नरेगामध्ये होत असलेल्या गैरव्यवहारांची चौकशी लावण्यात यावी - अशोक येडे

बीड / प्रतिनिधी बीड जिल्ह्यामध्ये आम आदमी पार्टीच्या निरीक्षणात आले आहे की, बीड जिल्ह्यात महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजने (नरेगा) अंतर्गत राबविण्यात येणाऱ्या विविध योजनांमध्ये (उदा. विहीर, वृक्षारोपण, फळबाग, तलाव, गाय गोठा, कांदा चाळ, रस्ते,

नाले, ब्लॉक इत्यादी) मोठ्या प्रमाणावर अनियमितता व भ्रष्टाचार होत असल्याच्या तक्रारी संबंधित नागरिकांकडून प्राप्त झाल्या आहेत. विशेषतः बीड तालुक्यातील वरवटी, चरटा, अंजनवटी, लिंबागणेश तसेच वडवणी तालुक्यातील काही गावांमध्ये संबंधित कामांमध्ये लाभार्थ्यांना लाच न देता कोणतेही काम मिळत नाही अशी परिस्थिती आहे. शिवाय अनेक लाभार्थ्यांना काम झाले असतानाही त्यांच्या पेमेंटमध्ये अनावश्यक विलंब पान 3 वर

दोन दिवसापूर्वी बापाने इमामपूर रोडवर घेतली होती फाशी

13 कोटींच्या रस्त्याला खड्डे नळे तर भगदाड!

लिंबागणेश / प्रतिनिधी तत्कालीन ग्रामविकास मंत्री व विद्यमान पर्यावरण मंत्री पंकजाताई मुंडे यांनी मुख्यमंत्री

ग्रासडक योजनेतर्गत सन 2015 ते 2021-22 या कालावधीत तब्बल 1933 किलोमीटर लांबीचे व 1986 कोटी रुपये किंमतीचे रस्ते ग्रामीण भागात दळणवळण सुधारण्यासाठी आणले होते. मात्र कंत्राटदार आणि राजकीय कार्यकर्त्यांच्या संगनमताने या रस्त्यांची दुर्दशा झाली असून निधी गिळंकृत झाल्याचा आरोप होत आहे.

बीड तालुक्यातील पालवण - लिंबागणेश (प्राजिमा 31), आहरे धानोरा, वरवटी, भाळवणी, बेलेश्वर - लिंबागणेश हा सुमारे पान 3 वर

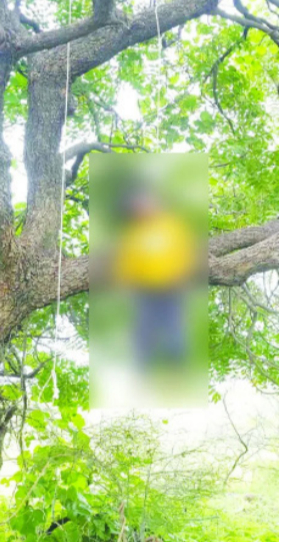
लाखो रुपयांची रोकड लुटणाऱ्यांना केज पोलिसांनी घेतले ताब्यात

केज: केज येथे एका ऊसतोड मुकादमाच्या हातातील चार लाख रुपयांची पिशवी दुचाकीवरून आलेल्या दोन चोरट्यांनी हिसकावून पळ काढला होता. केज पोलिसांनी या घटनेचा तपास करत आंध्र प्रदेशातील दोन आरोपींना परभणी येथील कारागृहातून ताब्यात घेतले आहे. पान 3 वर

29 जुलै रोजी उत्तेश्वर धायगुडे (रा. मानेवाडी, ता. केज) हे त्यांचे मेहुणे आणि पुढण्यासोबत चार लाख रुपये घेऊन अंबाजोगाईतून केज येथे आले होते. त्यांना ही रक्कम बँकेत जमा करून नवीन डॉक्टरच्या ट्रॉली खरेदीसाठी पाठवायची होती. बँकेची वेळ पान 3 वर

निर्दयी बापाने मुलीला गळफास देवून मारले मुलीचा रामगड परिसरामध्ये आढळला मृतदेह

बीड :- बीडपासून काही अंतरावर असलेल्या इमामपूर रोड परिसरात एका व्यक्तीने गळफास घेवून आत्महत्या केल्याची घटना दोन दिवसापूर्वी घडली होती. सदरील हा व्यक्ती भाटसांगवी येथील होता. या व्यक्तीसोबत त्याची चार वर्षीय मुलगी होती. या मुलीचा बीड ग्रामीण पोलीस व नातेवाईक शोध घेत होते.सदरील मुलीचा मृतदेह आज सकाळी बीडपासून जवळच असलेल्या रामगड परिसरातील एका लिंबाच्या झाडाला लटकलेल्या अवस्थेत आढळून आला. निर्दय बापाने

आधी मुलीला फाशी देवून नंतर त्याने फाशी घेतली असल्याचा अंदाज व्यक्त केला जात आहे. या घटनेने हळहळ व्यक्त केली जात आहे. घटनास्थळी ग्रामीण पोलीस दाखल झाली होती.

बीड शहरापासून काही अंतरावर असलेल्या इमामपूर रोड परिसरात जयराम बोरडे यांने 9 सप्टेंबर रोजी गळफास घेवून आत्महत्या केली होती. याची माहिती पोलीस प्रशासन आणि त्याच्या नातेवाईकांना झाल्यानंतर घटनास्थळी पोलीस व नातेवाईक पान 3 वर

गेवराईतील माजी उपसरपंचाच्या मृत्यूप्रकरणात द्विस्ट; नातेवाईकांना वेगळीच शंका

गेवराई: बीडमधील गेवराईच्या लुखामसला गावचे माजी उपसरपंच गोविंद बर्गे यांच्या मृत्यूने वेगळे वळण घेतले आहे. मृत गोविंद बाहेर जाताना कुठे साधी काठीही घेऊन जात नव्हता. मग, त्याच्या कारमध्ये पिस्तुल आलेच कुठून? असा सवाल नातेवाईकांनी केला आहे. त्यांचा घातपात झाल्याचा आरोप नातेवाईकांनी केला आहे. यामुळे या घटनेने नवा द्विस्ट घेतला आहे. लुखामसला (ता.गेवराई जि.बीड) माजी उपसरपंच गोविंद जगन्नाथ बर्गे हे बीडच्या पंचायत समितीत ऑपरेटर म्हणून काम करत असतानाच ते प्लाटिंगच्या व्यवसायात सक्रीय झाले. ऑपरेटर

असताना गोविंद बर्गे हे साथीदाराबरोबर कला केंद्रात जाऊ लागले. त्यातच पारगाव

(जि.धारशिव) कला केंद्रातील एका 21 वर्षीय नर्तकीसोबत गोविंदची ओळख झाली. ओळखीचे रूपांतर प्रेमात झाले. नर्तिकेने लाखोंच्या महागड्या वस्तू गोविंद याच्याकडून घेतल्या. एवढ्यावर समाधान न झाल्याने गेवराईतील बंगला मांड्या नावावर करा. यावरून गोविंद बर्गे व नर्तिका यांच्यात वादाची ठिणगी पडली. त्यामुळे नर्तिकेने आबोला धरल्याने मंगळवारी गोविंद बर्गे हे नैराश्यात होते. त्यातच त्यांच्या संशयास्पद मृत्यूने गेवराई तालुक्यात एकच खळबळ उडाली. बर्गे यांच्या नातेवाईकांनी आत्महत्येच्या पाठीमागे पान 3 वर

अरे...रे चॉकलेट घशात अडकल्याने सात महिन्यांच्या मुलीचा दुर्दैवी मृत्यू

बीड, :- जन्मजात मुलांची वयाच्या तीन वर्षांपर्यंत अत्यंत लहान-सहान बाबी लक्षात घेऊन काळजी घेतली जाते. दूध प्यायला किंवा काही पदार्थ खायला देतानाही विशेष लक्ष दिले जाते. मात्र, बीडमधून हृदय पिळवटून टाकणारी घटना समोर आली आहे. एका 7 महिन्यांच्या चिमुकलीच्या घशात चॉकलेट अडकले अन् तिचा दुर्दैवी मृत्यू झाल्याची दुःखद घटना घडली. त्यानंतर, चिमुकलीच्या कुटुंबीयांना आक्रोश काळीज पिळवटून टाकणारा होता.

ज्या देशात शिक्षक आणि शिक्षण यांचा सन्मान राखला जातो तोच देश विकसित होतो-प्राचार्या डॉ. विद्या देशपांडे

● लक्ष्मीबाई देशमुख महिला महाविद्यालयात 11वी विद्यार्थिनी स्वागत व शिक्षकदिन सोहळा उत्साहात संपन्न

परळी वैजनाथ दि.11 (प्रतिनिधी) देशाचे पूर्व उपराष्ट्रपति सर्वपल्ली राधाकृष्णन यांचा जन्मदिवस हा शिक्षक दिन म्हणून सर्वत्र साजरा केला जातो . याचे औचित्य साधून येथील

लक्ष्मीबाई देशमुख महिला महाविद्यालयातील कनिष्ठ विभाग व राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाच्या वतीने शिक्षक दिन, 11 वीच्या विद्यार्थिनींचा स्वागत सोहळा उत्साहात साजरा करण्यात आला . या कार्यक्रमासाठी अध्यक्ष म्हणून महाविद्यालयाच्या प्राचार्या डॉ विद्या देशपांडे, प्रा डाॅ राजकुमार यल्लावाड हे प्रमुख वक्ते, प्रा अशोक पवार यांची उपस्थिती होती. सर्वप्रथम पान 3 वर

जिल्हा परिषद केंद्रीय प्राथमिक शाळेत मोफत गणवेश वाटप कार्यक्रम संपन्न

परळी प्रतिनिधी-- परळी शहरातील भीम नगर जगतकर गल्ली येथील जिल्हा परिषद केंद्रीय प्राथमिक शाळा नंबर 2 येथील विद्यार्थ्यांना मोफत गणवेश वाटप कार्यक्रम संपन्न झाला. याबाबत सविस्तर माहिती अशी की दिनांक 11.9.2025

रोजी भीम नगर जगतकर येथील जिल्हा परिषद प्राथमिक शाळा नंबर 2 परळी वैजनाथ येथील विद्यार्थ्यांना समग्र शिक्षण मोहीम महाराष्ट्र शासन तथा गटशिक्षण कार्यालय परळी वैजनाथ यांच्याकडून शालेय मोफत गणवेश वाटप अनुदानातून दुसरा

संस्थचे अध्यक्ष बालासाहेब जगतकर, आनंद जगतकर, शालेय शिक्षण समितीच्या उपाध्यक्ष सौ योगिताताई अवचारे हे उपस्थित होते तर कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी शालेय शिक्षण समितीचे अध्यक्ष सूरज आण्णा पान 3 वर

वैद्यनाथ साखर कारखान्याने उन्हाचे बिल न दिल्यामुळे ट्रॅक्टर मालकाचा आमरण उपोषणाचा इशारा.

वडवणी प्रतिनिधी. वैद्यनाथ सहकारी साखर कारखाना पांगरी तालुका परळी येथे सन 2020 ते 2021 मध्ये कारखान्याचे केलेल्या ऊस वाहतुकीचे बिल नामदार पंकजाताई मुंडे यांच्या कारखान्याने अद्यापही न दिल्यामुळे 17 सप्टेंबर मराठवाडा मुक्ती संग्राम दिनाच्या दिवशी वडवणी तहसील कार्यालयासमोर आमरण उपोषण करण्याचा इशारा ट्रॅक्टर वाहतूक मालक

वडवणी येथील सूर्यकांत देवराव भोरे यांनी तहसीलदार वडवणी यांना दिलेल्या लेखी निवेदनात म्हटले आहे की 2020 ते 2021 चे 3स गळीत हंगामात ट्रॅक्टर क्रमांक MH 21- AH 1282 या ट्रॅक्टरने वैद्यनाथ सहकारी साखर कारखाना लि.पांगरी ता परळी वै

समाजातील ऐक्य हेच खरी शक्ती" - ह.भ.प. जनाई महाराज कोकाटे भागवत कथेच्या चौथ्या दिवसात ऐक्य व सद्भावनेचा संदेश

परळी वैजनाथ (प्रतिनिधी) संगम (ता. परळी) परळी जवळील संगम येथे स्वर्गीय चिंरंजीव अक्षय तुकाराम मुंडे यांच्या द्वितीय पु ण्य स्म र ण र्थ श्रीमद् भागवतकथाचे आयोजन करण्यात आले आज चौथा दिवस कथेचा संपन्न झाला कथेमध्ये श्रीकृष्ण भगवान यांचा जन्म झाला कथेमध्ये जिवंत देखावा करण्यात आला मनमोहक

भागवतचार्चा ह.भ.प. जनाई महाराज कोकाटे (संगमकर) यांनी आपल्या ओजस्वी वाणीतील कथेच्या माध्यमातून समाजातील ऐक्य, सद्भावना आणि परस्पर स्नेहाचे महत्व पटवून दिले. आपल्या कथेत मध्ये जनाई महाराज म्हणाल्या - "समाजातील ऐक्य हीच खरी शक्ती आहे. ज्याप्रमाणे वेगवेगळ्या नद्या समुद्रात पान 3 वर

लातूर जिल्ह्यातील बंजारा समाजाने एसटी प्रवर्गात समाविष्ट करण्यासाठी जिल्हा अधिकाऱ्यांना दिले निवेदन

महाराष्ट्र शासनाने हैदराबाद गॅझेट लागू केल्याने तेलंगणा व आंध्र प्रदेश राज्याप्रमाणे महाराष्ट्रातील बंजारा समाजाला एसटी प्रवर्गात समाविष्ट करावी यासंदर्भातही समस्त बंजारा समाज लातूर जिल्हाच्या वतीने लातूर जिल्हा अधिकारी कार्यालय येथे जिल्हाधिकाऱ्यांना निवेदन देण्यात आले त्यावेळी लातूर जिल्ह्यातील सर्व समाज बांधव दिव्य निवेदन रॅली काढून हजारांच्या संख्येने निवेदन देण्यात आले.

अहमदपूर प्रतिनिधी:- महाराष्ट्र शासनाने हैदराबाद गॅझेट लागू केल्याने तेलंगणा व आंध्र प्रदेश राज्याप्रमाणे महाराष्ट्रातील बंजारा समाजाला एसटी प्रवर्गात समाविष्ट करावे - समस्त बंजारा समाज लातूर जिल्हा.